

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Cyrilometodějská teologická fakulta

Oponentský posudek disertační práce

Autorka práce: ThLic. Mgr. Ing. Marie Zimmermannová

Název práce: *ThDr. Josef Hronek jako katechetik a pedagog*

Místo a rok podání: Katolická teologická fakulta UK, Praha 2013

Předložená disertace (o rozsahu 212 stran vlastního textu) představuje ucelené pojednání v souladu s titulem práce.

Autorka předřazuje obsah a anotaci svého díla (v českém a anglickém jazyku), za textem pak uvádí seznam použitých zkratk a bohatou bibliografii, za níž následuje ještě devatenáct příloh. Jejich obsah spolu s množstvím odkazů na literaturu včetně dalších citací pocházejících z elektronických zdrojů v poznámkovém aparátu svědčí o serióznosti a nevšedním badatelském úsilí, jaké autorka vynaložila v souvislosti se zpracováním zvoleného tématu.

Obsah úvodního textu seznamuje čtenáře s cílem práce, s dosavadním stavem bádání a publikacemi, jež se týkají především osobnosti Josefa Hronka, a to v širším kontextu jeho působení. Následuje nástin členění práce a uvedení použité metody.

Hlavní část práce tvoří čtyři kapitoly. Obsahem první z nich je kritický životopis Josefa Hronka, za nějž autorka zařadila zevrubný přehled jeho publikační činnosti, který je vhodně rozčleněný a obohacený množstvím doprovodných informací (druhá kapitola). Třetí kapitola se jeví jako zdařilý pokus zasadit Hronkův život a dílo do širšího historického kontextu. Důkladnost zpracování a množství informací v těchto kapitolách dává tušit, že autorka velmi důsledně zohlednila návrhy či doporučení z odborných konzultací. Oponent oceňuje autorčinu solidní orientaci v příslušném úseku dějin katecheze a katechetiky nejen v Čechách, ale i některých okolních národech střední Evropy. K pojednání o mezinárodním katechetickém kongresu ve Vídni se jeví vhodné dodat snad jen to, že návrh oddělit katechetiku od pastorální teologie a spojit ji s pedagogikou byl zamítnut.

Jádro disertace představuje poslední kapitola, věnovaná tematické analýze a hodnocení díla Josefa Hronka v oborech katechetika a pedagogika. Tematická analýza se opírá o rozsáhlé citace z Hronkových děl. Nalezneme v ní ovšem i opakování ne mála údajů, přítomných již ve druhé kapitole.

Pro hodnocení Hronkova díla autorka zvolila diachronní a synchronní přístup. V rámci diachronního pohledu na Hronkovo odborné dílo (kap. 4.2.1) oponent postrádá konkrétnější časové vymezení prvních dvou etap. V rámci pohledu synchronního (kap. 4.2.2) se setkáváme s opakovaným výskytem již známých informací o jiných osobnostech. Rozsah těchto informací někde překračuje text autorčina vlastního hodnocení Hronkova díla.

V oblasti postojů Josefa Hronka vzhledem k měnící se společenské situaci během jeho života není oponentovi jasné, jak autorka toto citlivé téma vnímá, případně hodnotí. V hodnotící části (s. 192) se zmiňuje o výrazných změnách v člancích Josefa Hronka v poslední etapě jeho života a působení. Články z tohoto období ponechává bez hodnocení s odvoláním na neznalost příčin této změny. V závěru práce uvádí, že v padesátých letech dával Hronek svým jednáním najevo své tehdejší přesvědčení, že správnou cestou církve je i spolupráce s komunistickým režimem (s. 212). Na druhé straně se již dříve dozvídáme, že v Hronkových člancích z padesátých let je jeho postoj podmíněný situací ve společnosti (s. 143). Tato formulace budí určité rozpaky a může zavádět k dohadům, např. že Josef Hronek „nemohl jinak“, čili že nesměl psát jinak a přitom psát musel.

Oponent velmi oceňuje autorčino vystižení Hronkova přínosu pro katechetiku: Josef Hronek vnímá identitu katecheze ve vztahu k jejím biblickým a teologickým východiskům. Dochází k závěru, že katechetika byla neprávem redukována na soubor didaktických pravidel. Je přesvědčen, že je teorií výchovy (víry), založenou na Božím zjevení a na učitelském úřadu církve; je disciplínou teologickou, která propojuje teorii s praxí.

Svou povahou je disertační práce odborným textem. O splnění tohoto kritéria svědčí zejména množství citované české, a částečně i cizojazyčné literatury. Pozitivní hodnocení lze z velké části vztáhnout i na úroveň jazykové a grafické úpravy práce, která dokládá autorčinu snahu o pečlivost. Oponenta překvapilo, že v některých částech textu autorka (spontánně?) přejímá styl češtiny, užívaný v době Hronkova života, přestože se nejedná o přímé citace. Kvalitu textu jako celku poněkud snižuje výskyt drobných chyb. Nejedná se jen o běžné chyby v interpunkci, nadbytečné či chybějící hlásky v některých slovech a zbytečné pomlčky uvnitř některých slov, ale i nejasnosti či překlepy, ovlivňující správnost (řeholní jméno sestry voršilky Novákové, autorství encykliky *Divini illius Magistri* nebo chronologie obsahu poznámky č. 454). V poznámkovém aparátu výjimečně schází odkaz na pramen důležité výpovědi v hlavním textu (s. 161, 203).

Závěr:

Celkově mám za to, že se autorce podařilo dosáhnout cíle, který si vytýčila. Předložená práce splňuje podle mého názoru požadavky, které jsou kladeny na disertační práci.

Navrhuji práci k obhajobě.

V Olomouci dne 1. září 2013

doc. Dr. Ludvík Dřímál, Th.D.